

Artikelvisning

[Tilbage til liste](#) | [Ny søgning](#) | [Rediger søgning](#) | [Print](#) | [Hjælp](#)

| Artikel: 1 ud af 1 |

POLITIKEN

e0148ba3

Krigslogik. Har matematikere et ansvar, når moderne våben bruges til masse mord?

Politiken 8. januar 2004, 2. sektion, side 7

Ny bog rejser etisk diskussion om matematikkens rolle i moderne, højteknologisk krigsførelse*Jens Høyrup og Bernhelm Booss-Bavnbek (red.): Mathematics and War, Birkhäuser Publishing Company, 2003.*

Af Frederik Wiedemann

Det størstemassemord i verdenshistorien blev begået af Paul Tibbets. For fem år siden modtog han en humanitær hædersbevisning for sin gerning. Men var det masse mord, heltedåd eller bare at adlyde ordrer, da den 30-årige oberstløjtnant Tibbets 6. august 1945 fløj ind over Hiroshima med en atombombe? Det er der delte meninger om. Piloten siger selv, at han aldrig har følt skyld over de omkring 100.000 japanere, der menes at være omkommet i Hiroshima. Atombomben er den militære frembringelse, der har rejst flest etiske spørgsmål blandt ikke bare militærfolk og politikere, men i høj grad også blandt atomfysikere som Niels Bohr og 'atombombens fader' John Oppenheimer. Endnu har man dog ikke hørt meget om etiske diskussioner blandt matematikere, der indtager en særstilling i kraft af deres rent teoretiske videnskab.

Det bliver der gjort op med i en ny bog med titlen 'Mathematics and War' redigeret af to forskere fra Roskilde Universitetscenter. I bogen diskuterer matematikere, filosoffer og militærfolk, om matematikere har et professionelt etisk ansvar, eftersom moderne militær hviler på matematisk forskning. Matematik er krumtappen i alt fra strategiske analyser og efterretningskoder til satellitstyrede missiler og simulering af, hvordan menneskekroppe mest effektivt kan flås i stykker af fragmentationsbomber. Dennyudnævnte filosofiprofessor ved Roskilde Universitetscenter, Jesper Ryberg, gennemgår i bogen hovedargumenterne for og imod, at videnskabsfolk bærer et moralsk ansvar for konsekvenserne af deres arbejde:

Statens ansvar : I et demokrati tilkommer moralske overvejelser staten og ikke den enkelte videnskabsmand. Så længe et videnskabeligt projekt ikke strider mod loven og måske oven i købet støttes aktivt af regeringen, skal videnskabsfolkene ikke gøre sig moralske bekymringer. Dette argument batter kun for alvor, hvis man stoler på og er enig i sin regerings beslutninger.

Anvendelse : Man skal ikke sammenblande forskning og anvendelse. Det er ikke en videnskabsmands ansvar, hvordan andre vælger at udnytte hans opdagelser.

Det vil altid være den, der beslutter anvendelsen, som står tilbage med det fulde ansvar.

Argumentet bygger på et princip om, at det fulde ansvar for en begivenhed ligger i det sidste led i kæden af beslutninger, der fører frem til begivenheden.

Ansvaret for de 100.000 døde i Hiroshima ligger således ikke hos præsident Truman, der beordrede angrebet, men hos manden, der trak i bombehåndtaget på Paul Tibbets fly.

Erstattelighed : 'Hvis jeg ikke havde gjort det, ville en anden bare gøre det', er en undskyldning, vi kender fra både skolegården og torturkammeret og altså også blandt videnskabsfolk.

Andel af ansvaret : Endelig kan man argumentere for, at en videnskabsmand har et proportionalt, altså delvist, ansvar for det endelige resultat. Ud over filosofiske diskussioner afslører bogen en klar uenighed om, hvorvidt matematik overhovedet kan bruges til at analysere militære situationer.

Redaktørerne drager da heller ikke nogen konklusion om, hvordan matematikere skal håndtere etiske dilemmaer.

Fraværet af en konklusion afspejler derimod, at det i sidste ende er et spørgsmål om den enkelte matematikers, det enkelte menneskes, samvittighed.

analyse@pol.dk» [Gå til](#)» [Downl](#)» [F.A.Q.](#)» [Se emi](#)» [Kontak](#)

InfoMedia Rubrik:

Boganm: Jens Høyrup & Bernhelm Booss-Bavnbek: Mathematics and War

Stednavne:

DANMARK

Emneord:

LITTERATUR FAGLITTERATUR BOGANMELDELSE

Personer:

BOOSS_BAVNBK_BERNHELM_FOFATTER HØYRUP_JENS_FORFATTER

Virksomheder:

Alt materiale i InfoMedia er omfattet af lov om ophavsret og må ikke kopieres uden særlig tilladelse.

En del artikler i InfoMedia indeholder links til andre websites. InfoMedia påtager sig intet ansvar for, at sådanne links fungerer, eller at de angivne web-adresser er korrekte.

| Artikel: 1 ud af 1 |

[Tilbage til liste](#) | [Ny søgning](#) | [Rediger søgning](#) | [Print](#) | [Hjælp](#)

Nørre Søgade 35, 2. - 1370 København K - Telefon: 33 47 14 50 - Fax: 33 11 56 28 - e-mail: info@infomedia.dk